

ДЕТСКА ГРАДИНА № 167 „МАЛКИЯТ ПРИНЦ“

СОФИЯ, р-н „Триадица“, ул. „Балша“ № 6-8,

тел. и факс 02/952-16-10

e-mail princa167@abv.bg, malkiyatprinc@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР ДГ №167 „МАЛКИЯТ ПРИНЦ“

/Даниела Кулинска/

Със Заповед № 60/15.09.2022г.

ПРОГРАМНА СИСТЕМА

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Програмната система за обучение, възпитание и диагностика на децата от 2 до 7 години на ДГ №167 „Малкият принц“ гр. София, напълно отговаря на изискванията от Наредба № 5/03.06.2016 г. за предучилищното образование и ЗПУО. Програмната система е цялостна концепция за развитието на детето с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинена на обща цел. Тя е дело на педагогическите специалисти в детската градина и е съобразена с определените ДОС за предучилищно образование.

II. ОСНОВНИ ПРИНЦИПНИ ПОЛОЖЕНИЯ ЗАЛОЖЕНИ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕТО НА ПРОГРАМНАТА СИСТЕМА:

- Детето като център и субект в педагогическото взаимодействие;
- Осигуряване на равни шансове за всички деца при отчитане на индивидуалните темпове на детското развитие.
- Дейностно интегриране на образователното съдържание по всички направления;
- Развитие на социално важни качества и умения.

III. ПРОГРАМНАТА СИСТЕМА СЪЗДАВА УСЛОВИЯ ЗА:

- Цялостно развитие на детската личност;
- Придобиване на съвкупност от компетентности, знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищно образование;
- Придобиване на компетентности по всяко от образователните направления /по чл.28, ал.2 от Наредба № 5/03.06.2016 г. за ПО/;
- Отчитане спецификата на детската градина и на групите;
- Съответствие на интересите, възможностите и възрастовите характеристики на децата;
- Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца със специални образователни потребности, с изявени дарби, деца в риск, с хронични заболявания и деца които не владеят български език. Условията и редът за осъществяване на тяхната подкрепа се определя с ДОС за приобщаващо образование.

IV. ПРОГРАМНАТА СИСТЕМА ОСИГУРЯВА НА ДЕЦАТА:

- Оптимални условия за развитие на индивидуалния и личностен потенциал на детето;
- Психологически и емоционален подход, съобразен с възрастовите особености на децата;
- Дейностен и прагматичен подход в обучението, чрез игри интерпретирани в познавателен план във всяко образователно направление;
- Игри за развитие с цел стимулиране на интелектуалния и творческия потенциал на детето.

V. ПРЕДИМСТВА НА ПРОГРАМНАТА СИСТЕМА:

- Съвременна система с ясно заявен прагматичен подход;
- Осигурява обучение, възпитание и диагностика на децата, съгласно ДОС по всички образователни направления;
- Предлага интегриран, комплексен и игрови подход в учебно-възпитателния процес, приемственост между всички възрастови групи и готовност за училище;
- Дава реални възможности на родителите да проследяват образователно-възпитателния процес на своето дете.

VI. ПРИОРИТЕТИ НА ПРОГРАМНАТА СИСТЕМА:

- Осигурява единство между дейностите- обучение и игра като педагогическото взаимодействие се основава на игра, посредством която се улеснява процеса на усвояване и затвърдяване на знанията;
- Дава възможност за интегриране на програмно съдържание от различни образователни направления;
- Акцентиране върху социално-емоционалното развитие на детето, като предпоставка за личностна готовност за училище.

VII. ГЛАВНА ЦЕЛ:

Осигуряване на оптимални условия за развитие и възпитание на детето във възпитателно-образователния процес, чрез своевременната му адаптация към динамично променящата се околна среда и подготовката му за училище. Създаване на увереност, професионална мотивация и кариерно развитие при учителите във възпитателно-образователната работа с децата.

VIII. ОРГАНИЗАЦИЯ И СЪДЪРЖАНИЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПРОЦЕС

1. В ПРОГРАМНАТА СИСТЕМА СЕ ВКЛЮЧВАТ:

- подходи и форми на педагогическо взаимодействие;
- разпределение на формите на педагогическо взаимодействие;
- тематично разпределение за всяка възрастова група;
- механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищното образование.

2. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПРОЦЕС В ДЕТСКАТА ГРАДИНА СА: демократизацията и хуманизацията.

3. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ЗА ПОДБОР И УСВОЯВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНОТО СЪДЪРЖАНИЕ:

3.1. Основни принципи за подбор:

- *Тематичност*- учителите разработват тематично разпределение, в което определят конкретни теми и броя на основните форми за всяка тема съобразно интегралния подход;
- *Спираловидност* - спираловидно подреждане на целите и образователното съдържание при запазване на оптимална дозировка в обема на информацията съобразно възрастовите особености на децата и спираловидно усложняване на образователното съдържание.

3.2. Основни принципи за усвояване на образователното съдържание:

- *Нагледност* - предпоставка за формиране на достъпни понятия базирани на нагледно-действието и нагледно-образното мислене на децата;
- *Системност* - осигурява усвояване на определена система от знания отразяваща съществени връзки и зависимости от една или друга област от заобикалящата ни действителност, включени в темите;
- *Повторност* - повторно възприемане на информацията във възходяща линия в конкретните теми включени в образователното съдържание.

4. ОСНОВНИ ПОДХОДИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ:

- *Личностен подход*- свобода на детето да променя средата съобразно с потребностите и творческите си интереси при избора си на дейност и партньор;
- *Индивидуален подход*- подход към всяко дете като към неповторима индивидуалност;
- *Интегрален подход*- тематична обвързаност на всички дейности в детската градина съобразно интересите на децата;
- *Ситуационен подход*- създаване на условия за реална оценка и самооценка на поведението на децата в конкретна ситуация.

5. ОСНОВНИ ПОСОКИ ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ НА СРЕДАТА:

- *Динамичност* - непрекъснатата промяна съобразена с потребностите на децата и целите на възпитателно-образователния процес;
- *Тематичност* - реализация на възпитателно-образователните цели и конкретните теми за деня, седмицата и месеца, чрез логическа последователност;
- *Функционалност* - функционална по съдържание обстановка, която създава положителни емоции, преживявания и стимулира децата към творчество.

6. ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ:

- Педагогическото взаимодействие е процес, насочен към постигането на определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето, в който основни участници са учителят и детето;
- При провеждането на педагогическото взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигането на компетентностите по образователните направления.

7. ФОРМИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ:

- Основна форма - педагогическата ситуация, която протича предимно под формата на игра. Педагогическите ситуации се организират само в учебното време /15 септември - 31 май на следващата календарна година/ и осигуряват постигането на компетентностите по образователните направления;
- Допълнителна форма- чрез нея се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности по образователните направления. Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират от учителя на групата извън времето за провеждане на педагогическите ситуации. Те се организират както в учебно, така и в неучебно време /01 юни - 14 септември/.
- Учителите редуват основна и допълнителни, а в неучебно време само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;
- В почасовата организация се организират основна форма, а ако продължителността на престоя на детето позволява и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.

8. СЕДМИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ:

- Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение. То се разработва по възрастови групи от учителите на конкретната група преди началото на учебната година и се утвърждава от директора на детската градина /Приложение 1/;
- Минималният общ седмичен брой на педагогическите ситуации за постигане на компетентностите по образователните направления е:
  - за първа възрастова група - 11;
  - за втора възрастова група - 13;
  - за трета възрастова група - 15;
  - за четвърта възрастова група - 17.
- Максималният общ седмичен брой на педагогическите ситуации за всяка възрастова група не може да надвишава минималния общ брой посочен по-горе с повече от пет педагогически ситуации - за целодневна организация, и с повече от две педагогически ситуации - за полудневна и почасова организация.
- Детска градина №167 „Малкият принц” прилага ИНОВАТИВНА ПРОГРАМНА СИСТЕМА, чрез реализирането на проект „Пътуване към познанието” /Приложение 2/, който се реализира във всяка възрастова група по подтеми, представени в модули разбити по възраст на децата. Продължителността на проекта е четиригодишна, като целта е всяка възраст да премине през съответната подтема/модул. Чрез него се придобиват и допълнителни компетентности включително и извън образователните направления. В седмичното разпределение са посочени две педагогически ситуации седмично за работа по проекта над максималния общ брой.
- Продължителността на една педагогическа ситуация по преценка на учителя е от 15 до 20 минути - за първа и за втора възрастова група, и от 20 до 30 минути - за трета и за четвърта възрастова група

СЕДМИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ФОРМИ

Образователно направление	Първа група		Втора група		Трета група		Четвърта група	
	Сутрин	След обяд	Сутрин	След обяд	Сутрин	След обяд	Сутрин	След обяд
Български език и литература	2	1	2	1	3	1	3	2
Математика	1	1	2	1	2	2	3	2
Околен свят	2	2	2	1	2	2	3	2
Изобразително изкуство	1	1	1	1	1	1	1	1
Музика	1	1	1	1	1	1	1	1
Конструиране и технологии	1	1	1	1	1	1	1	1
Физическа култура	1	2	2	1	1	2	2	1
Работа по проект	1	1	1	1	1	1	1	1
Общо:	18		20		22		24	

9. ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ЗА ВСЯКА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА.

Този раздел на програмната система е изработен в съответствие с разпоредбите на чл. 30 от Наредба 5 от 03.06.2016г. за ПО. При изработване на тематичното разпределение за всяка възрастова група, учителите трябва да:

- отчитат интересите на децата и спецификата на образователната среда;
- осигуряват ритмичното и балансираното разпределяне на съдържанието по образователните направления;
- включват темите за постигане на отделни компетентности като очаквани резултати от обучението, както и методите и формите за проследяване на постиженията на децата;
- разработват тематичното разпределение по месеци и до 25 число на предходния месец да го представят на директора за утвърждаване;
- тематичното разпределение заедно с дневника на групата се съхранява от учителите във всяка възрастова група.

НАЧИН НА ИЗГОТВЯНЕ НА ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ:

1. Тематично разпределение за..... възрастова група /и за смесена възрастова/

Месец Седмица	Образователно направление	Ядро	Тема	Задачи	Забележка
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)

2. Методи за проследяване на постиженията. /посочват се методи и методически похвати/

3. Очаквани резултати. /записват се по всяко образователно направление общо за целия месец, съгласно Наредба 5 от 03.06.2016 г. за ПО/

Пояснителни бележки:

В колона 1 се записва месецът и седмицата по ред, като следва да се съобрази броят на темите в определен месец и седмица.

В колона 2 се записва наименованието на образователното направление.

В колона 3 се записва наименованието на образователното ядро, към което се отнася темата.

В колона 4 се посочва темата на педагогическите ситуации, които ще се реализират в съответния месец, чрез една или няколко педагогически ситуации, които на

по-късен етап ще бъдат регистрирани в седмичния план на дневника на съответната възрастова група. Темата на педагогическите ситуации се определя от учителя и е възможно да бъде една за повече от една възрастова група /отнася се за смесена възрастова група/. Темите определени от учителите е необходимо да имат глобален характер и да дават възможност за придобиване на компетентности от различни образователни направления и ядра.

В колона 5 се записват образователните задачи към темата, които на по-късен етап ще бъдат регистрирани в седмичния план на дневника на съответната възрастова група /при смесена възрастова група се посочва и възрастта/.

В колона 6 се отразява реструктуриране на тематичното разпределение, което се налага при възникнали обстоятелства от обективен характер. Това реструктуриране се отнася за конкретната група и се представя на директора за утвърждаване.

10. ОБРАЗОВАТЕЛНИ НАПРАВЛЕНИЯ

Възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група се осъществява по образователни направления, чрез които се придобиват съвкупност от компетентности- знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищното образование:

1. Български език и литература;
2. Математика;
3. Околен свят;
4. Изобразително изкуство;
5. Музика;
6. Конструирание и технологии;
7. Физическа култура.

I. Общи цели на образователното направление „Български език и литература”.

Чрез образователното направление се извежда на преден план комплексната реализация на речевото развитие на детето от предучилищна възраст. Една от основните функции на обучението по това направление е задоволяването на потребността на детето от речева активност, което предизвиква положителни емоции и се превръща в стимул за изграждане на умения за комуникиране и общуване: готовност за директно и адекватно на речевата ситуация изразяване.

Образователното направление има за цел изграждане на нагласа у детето да слуша активно художествено произведение и да изразява отношението си към него и към постъпките на героите в него. Съдържанието на образователното направление е структурирано в шест образователни ядра: Свързана реч, Речник, Граматически правилна реч, Звукова култура, Възприемане на литературно произведение и Пресъздаване на литературно произведение.

Дейностите по образователното направление са подчинени на целта за осигуряване на щастливо детство на всяко дете, както и за изграждане на мотивация и увереност в собствените му възможности.

Планирането на дейностите по образователното направление гарантира запознаване с националните ценности и традиции с цел съхраняване и утвърждаване на националната идентичност.

Необходимо е да се осигурят условия за стимулиране на детето към активност в процеса на говорене и слушане, като то: назовава предмети, признаци, действия и употребява думите в контекста на изречението; разбира смисъла на думите, които употребява; конструира различни видове изречения в ежедневната си реч; произнася правилно фонемите в българския език; проявява култура на речево общуване.

II. Общи цели на образователното направление „Математика”.

Образователното съдържание по математика е съобразено с общата цел на предучилищното образование и с целите на обучението по математика в първи клас. Спецификата на образователното направление е в това, че съдържанието му трябва да осигури формиране на елементарни представи за основни математически понятия, които

се изучават по-късно в училище. От друга страна, математическото обучение стимулира общата познавателна дейност и развива умствените способности на детето, които са основа за интелектуалното му развитие. Обемът на съдържанието по образователното направление включва конкретни количествени, геометрични, пространствени и времеви представи и умения, систематизирани в пет образователни ядра: Количествени отношения, Измерване, Пространствени отношения, Времеви отношения, Геометрични фигури и форми.

Основната цел на математическата подготовка е стимулиране на детското развитие чрез насочване на познавателните интереси на детето към математическите характеристики на околния свят и тяхното диференциране чрез овладяване на обобщени способности при възприемането и оценяването им. Цели се стимулиране на интелектуалното развитие на децата чрез: изграждане основите на логико-математическото мислене, развиване на сензорни способности и овладяване на сензорни еталони, обогатяване на речника и свързаната реч.

Дейностите по образователното направление са подчинени на целта за осигуряване на щастливо детство на всяко дете, както и за изграждане на мотивация и увереност в собствените му възможности.

III. Общи цели на образователното направление „Околен свят”.

Близката за детето среда е естествената основа за схващане на най-значимите норми на поведение, дейност и живот в света, които демонстрират природо-социалното единство. Чрез образователното направление се реализира педагогическо взаимодействие, насочено към социализиращите процеси - изграждане на адекватна представа за окръжаващата близка социална среда, придобиване на култура на поведение, социални умения за общуване и самостоятелна детска игрова дейност като предпоставки за готовността за училище.

В тази възраст детето избира какво ще разгледа и ясно показва какво все още не привлича вниманието му. Затова и "картината за света" на всяко дете е несъвършена и непълна - тя е резултат от учудване, но същевременно и от систематизиране на опита чрез педагогическите ситуации, чрез които опознава ярки и емоционално привлекателни обекти и предмети.

Приоритет на направлението са социалните умения, които да се трансформират под влияние на когнитивните умения при опознаването на света. Цялостният характер на преживяванията се изменя под въздействието на специфичното придобиване на социален опит в педагогическите ситуации и в самостоятелната игрова дейност. Дейностите по образователно направление са подчинени на целта за осигуряване на щастливо детство на всяко дете, както и за изграждане на мотивация и увереност в собствените му възможности. При планирането на дейностите се осигурява запознаване с националните ценности и традиции с цел съхраняване и утвърждаване на националната идентичност.

Целите на направлението са свързани с разнообразни начини за успешно свързване с другите. Партнирането на учителя е изградено върху емоционалните отношения с децата, предполагащо позитивното настроение и искрената радост от съвместната дейност. Обемът на съдържанието по образователното направление включва конкретни представи и умения за околния свят, систематизирани в четири образователни ядра: Самоутвърждаване и общуване с околните, Социална и здравословна среда, Светът на природата и неговото опазване и Културни и национални ценности.

IV. Общи цели на образователното направление „Изобразително изкуство”.

Образователното направление "Изобразително изкуство" е насочено към разгръщане на разнообразни изобразителни дейности. Много по-системно детето се включва в познавателни, изобразителни и творчески дейности за подготовка за училище, като умения за решаване на индивидуални и групови задачи, планиране и др. Целенасочено се овладяват графични умения и детайлизация при подготовка на ръката

за писане. По-задълбочено е и запознаването с приложно-декоративно изкуство и скулптура.

Дейностите по образователното направление са подчинени на целта за осигуряване на щастливо детство на всяко дете, както и за изграждане на мотивация и увереност в собствените му възможности.

Децата усъвършенстват уменията си да пресъздават обекти и явления от действителността чрез рисуване и оцветяване. Започват и по-активното включване в дейности по художествено конструиране и моделиране. Акцент в образователното направление е развитието на творчеството и работата в екип. Чрез образователното направление се изграждат у детето представи, умения и отношения, свързани с изобразяване и пресъздаване на обекти и явления от заобикалящата го среда. Развиват се както общи, така и специфични възприятия и умения на децата, чрез които те изразяват своите идеи и преживявания в света на формите и цветовете около тях.

Изобразителната дейност обогатява естетическите чувства и преживявания на децата от най-ранна възраст. Чрез организираната и системна работа по образователното направление децата развиват своите познавателни и изобразителни умения в три основни ядра - Художествено възприемане, Изобразителни материали и техники и Изобразително творчество.

При планирането на дейностите при възможност се осигурява запознаване с националните ценности и традиции с цел съхраняване и утвърждаване на националната идентичност.

V. Общи цели на образователното направление „Музика”.

Образователното направление предполага осъществяването на широк кръг дейности, в основата на които е емоционалната активност на децата. Тук са маркирани и проблемни акценти с оглед на социалната, познавателната и музикално-артистичната подготовка на децата за постъпване в първи клас. С оглед на това направлението залага на заучаване на по-голям брой песни, както и импровизиране на инструментален съпровод на песен. Развитието и обогатяването на речта на децата се свързват и с определяне звучността на музика с използване на няколко понятия. Отделено е внимание на връзката с българския фолклор чрез изпълнение на елементи на право хоро, ръченица и някои народни обичаи. Усетът за темпо и динамика в музиката се основава на реагирането на децата при звучаща музика, в която ясно се очертават темпови и динамични промени.

Дейностите по образователното направление са подчинени на целта за осигуряване на щастливо детство на всяко дете и формиране на лично отношение към музиката като изкуство, както и за изграждане на мотивация и увереност в собствените му възможности.

Чрез съдържанието по образователни ядра Възприемане, Възпроизвеждане, Музика и игра и Елементи на музикалната изразност се постига развитие на музикално-изпълнителски умения и умения за слушане на музика, насърчаване на спонтанната детска артистичност, както и стимулиране на интереса и желанието на децата да пеят, да слушат музика, да ѝ се радват и да я преживяват. При планирането на дейностите се осигурява запознаване с националните ценности и традиции с цел съхраняване и утвърждаване на националната идентичност.

VI. Общи цели на образователното направление „Конструиране и технологии”.

Образователното направление "Конструиране и технологии" включва както редица манипулативни и практически умения, така и важни познавателни умения в подготовката на детето за училище. Например работа със схематични изображения, разбиране, решаване на проблеми, работа по малки проекти, пренос на знания и др. Дейностите по образователното направление са подчинени на целта за осигуряване на щастливо детство на всяко дете, както и за изграждане на мотивация и увереност в собствените му възможности.

Обособена е и работата по първоначално запознаване с техниката - инструменти, машини, които децата срещат и използват като модели и играчки на транспортна и строителна техника и домашни уреди. Децата са насочени да разбират ролята им в живота на хората и някои правила за безопасност. Препоръчва се по-голям дял на самостоятелността в конструктивно-техническата дейност, както и работата по собствен замисъл, вкл. подбиране и комбиниране на подходящи и разнообразни материали и инструменти.

Предложени са възможности за началното развитие на инициативността и предприемчивостта и дигиталната компетентност, като се формират умения за работа в екип, планиране, представяне и осъществяване на идеи и малки проекти. Създават се условия за първоначално запознаване с възможностите на информационните и комуникационните технологии.

VII. Общи цели на образователното направление „Физическа култура”.

Целевата ориентация на стандарта по образователното направление е комплексното развитие на детето от предучилищна възраст: добро здравословно състояние, физическо развитие и дееспособност; потребност, познавателна активност и емоционална удовлетвореност от двигателната дейност; игрови и комуникативни умения в игровата двигателна дейност. Дейностите по образователното направление са подчинени на целта за осигуряване на щастливо детство на всяко дете, както и за изграждане на мотивация и увереност в собствените му възможности.

Очакваните резултати за това направление са: съответстващо на възрастта ниво на двигателните способности и функционалните възможности на организма; умения за комбиниране на приложните движения и елементи от спортно-подготвителни игри в разнообразни условия; познания за спортове, спортни съоръжения, пособия и екипировка; положително отношение към двигателната активност, здравословния начин на живот, спорта и туризма, като фактори за обществен, фамилен и индивидуален просперитет.

11. ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ:

Проследяването на постиженията на детето се осъществява от учителите на съответната група в началото и в края на учебното време по образователните направления в следните срокове:

- Обобщени резултати от входно ниво- до края на месец октомври;
- Обобщени резултати от изходно ниво- до края на месец май на следващата календарна година. Учителите на съответната подготвителна група /4 възрастова група/ установяват готовността на детето за училище в 14-дневен срок преди края на учебното време /до 15 май/. Готовността на детето за училище отчита физическото, познавателното, езиковото, социалното и емоционалното му развитие.
- Проследяването на постиженията на децата за всяка възрастова група се определя от учителите в съответствие с методите и формите, които се прилагат в рамките на тематичното разпределение и индивидуалните работи включени в образователните направления и дават ясна представа за достигането на ДОС;
- Проследяването на постиженията на детето възпитавано, социализирано, обучавано и отглеждано при самостоятелна организация се определят от учителите в началото и в края на учебното време, посочено по-горе. Родителите осигуряват присъствието на детето в определен от детската градина ден и час;
- Резултатите от проследяването на постиженията на детето се вписват в дневника на групата.

ДИАГНОСТИЧНА ПРОЦЕДУРА ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА ДЕЦАТА

Диагностичната процедура по образователни направления включва следните компоненти:

- Време на провеждане;
- Материали за диагностициране на всяко дете;
- Процедура за оценяване;
- Критерии и показатели за измерване и оценяване постиженията на децата;
- Равнища на постиженията;
- Изводи и обобщени резултати от проведената диагностика.

След приключване на входната диагностика, учителите информират родителите за индивидуалните постижения на детето, същото се отнася и за изходната диагностика. Родителите се запознават индивидуално с постиженията на детето им от проведената диагностика /входна и изходна/ в срок до две седмици от приключването им, като за целта собственоръчно полагат подписа си на индивидуалния протокол на детето му. Постиганията на детето се отразяват в детско портфолио. Съдържанието на портфолиото се определя с Правилника за дейността на детската градина.

11. СЪТРУДНИЧЕСТВО И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Предучилищното образование като процес на възпитание, социализация и обучение на децата се осъществява при взаимодействие и сътрудничество с родителите. Родителите са участници и партньори в предучилищното образование заедно с децата, учителите, директора и другите педагогически специалисти.

Цел: Постигане на партньорски отношения, които да активират и участието на родителя в педагогическия процес.

Задачи:

1. Осигуряване правото на участие на всеки родител (настойник) като равностоен партньор във възпитателно-образователния процес.
2. Стимулиране на контактите между семействата в групата.
3. Подпомагане на трудностите във възпитанието на детето.

Очаквани резултати:

1. Повишаване качеството и ефективността на обучението и възпитанието на детето.
2. Ориентиране на възпитателно-образователния процес на всички нива към развитие потенциала на детето.
3. Превръщане на детската градина в достъпна територия, където детето, учителя и родителя са равностойни партньори.
4. Даване на равен старт на всяко дете за училище.

Принципи за успешно сътрудничество между родителите и детската градина:

- Информираност;
- Заинтересованост;
- Договореност;
- Превантивност;
- Прагматичност;
- Компетентност;
- Достъпност;
- Педагогическа целенасоченост и родителска доброволност;
- Добронамереност и толерантност;
- Позитивизъм;
- Равноправие.

Технология: Във взаимодействието „педагог-родител“ водещи са интерактивните методи, основаващи се на любовта към детето.

Форми на сътрудничество с родителите:

- индивидуални срещи в удобно за двете страни време;
- родителски срещи;
- обучения;
- присъствие и участие на родителите в процеса на предучилищното образование;
- други форми за комуникация.

Насочващи аспекти /дейности за осъществяване на взаимодействието по посока на:

➤ *Педагого-психологически аспект:*

- Запознаване на родителите с учебния план на групата в началото на учебната година и с психологичните особености на съответната детска възрастова група. Провеждане на срещи- разговори по актуални теми.

- Ежедневен диалог и консултации на родителите, относно престоя и индивидуалното развитие на детето им.

- Запознаване на родителите с индивидуалните резултати на детето им през учебната година.

- Съвместни инициативи свързани с БДП и агресията в детска възраст.

➤ *Здравен аспект:*

- Здравословно хранене и здравословен начин на живот.

- Предоставяне на здравна информация на родителите.

➤ *Културен аспект:*

- Празници и развлечения.

- Изложби и конкурси.

➤ *Спортен аспект:*

- Спортни празници.

- Излети.

- Екскурзии.

- Концерти.

- Разходки.

- Наблюдения.

➤ *Информационен аспект:*

- Информационни кътове за родителите – ежедневно изнасяне продуктивната дейност на децата и индивидуалната им работа.

- Информация за родителите чрез ИКТ средства.

Програмната система на ДГ№167 „Малкият принц” дава реална възможност за разнообразяване, усъвършенстване и оптимизиране на педагогическото взаимодействие с децата, формиране на устойчиви нагласи и мотивация за учене през целия живот и разширяване на свободата и възможностите на педагогическите специалисти да реализират с увереност творческите си идеи и предпочитания.

Програмната система е отворена за изменения и допълнения по посока оптимизирането на учебно-възпитателната работа в детската градина.

Настоящата Програмна система е приета на педагогически съвет с **Протокол №1 / 14.09.2022 г.**

Даниела Кулинска .....
Директор на ДГ №167 „Малкият принц”
гр. София

Проект „Пътуване към познанието“

Проектът е разработен със съдействието на Читалище „Петър Берон“ гр. София

Вид на проекта: колективен; познавателно – творчески.

Реализация на проекта: дългосрочен за времето: септември 2020 – юли 2024 г.

Участници в проекта: децата, учителите, родителите, библиотеката и културни институции взаимодействащи с детския отдел.

Интеграция с другите Образователни Направления: ОН „БЕЛ“, ОН „ Математика“, ОН „ОС“, ОН „ИИ“, ОН „Музика“, ОН „КТ“, ОН „ФК“.

Анотация на проекта: Освен връзката на проекта с всички образователни направления, работата по проекта ще се осъществява по следните основни теми:

- „Приказното сандъче разказва“; „Да открием света, чрез мъдростта на приказните вълшебства“; „Приказният свят през очите на детето“; „Възпитанието на добродетели и емоционална интелигентност чрез приказките“; „Приказки от старите времена“; „Във вълшебният свят на приказките“; „Децата откриват света на писането и знаците“; „Любими детски приказки и герой“.

Практическата работа по проекта ще позволи на децата по-добро запознаване и научаване на важните неща по съответните теми; разгръщане на речниковия запас на децата. Това от своя страна ще подобрява говорните и комуникативните умения на децата; ще формира умения за работа с книжки; ще подобрява взаимодействието между детска градина – семейство и библиотека; ще помогне за осъществяване на целите и задачите, предвидени в „Националната стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността /2014 - 2020/ Четенето – ключът за повишаване на грамотността на нацията“.

Цели на проекта:

- Възпитаване на навици за четене при децата от ранна възраст за постигане на читателска компетентност, а именно – развитието на езикова компетентност.
- Социализация на четенето в семейството: да се покаже на родителите как да се занимават вкъщи с тях, как да разглеждат заедно книги и как да им четат на глас;
- Четене на глас: да се усъвършенства общуването на родители, учители от ДГ и библиотекарите с децата.
- Сътрудничество между семейството, библиотеката и детската градина – търсене на ефективни форми за сътрудничество: от игрите с пръсти на ръцете до книжките с картинки, практически идеи, игри и мероприятия за насърчаване на четенето в ранна възраст: целта е да се привлекат родителите и децата към редовно ползване на ресурсите на библиотеката.

Задачи:

✓ **Познавателен аспект:**

- Да се създаде нагласа у детето да възприема, наблюдава и отговаря на въпроси относно текста на възприеманата творба /приказка, разказ, стихотворение и др./;
- Да му се покаже книжката, за да разгледа корицата; да се каже заглавието и покаже къде е написано;
- Да се прочете името на автора и художника на книжката;
- Да се уточни дали детето иска да му се прочете книжката;
- Да се чете, като пред детето се проследява с пръст текста и след това да се покаже и илюстрацията.

- ✓ **Развиващ аспект:**
  - Осигуряване на психическо благополучие и здраве на детето.
  - Развиване на познавателните способности на детето.
  - Развиване на творческото въображение.
  - Развиване на творческото мислене.
  - Развиване на комуникативните способности на детето.
  - Овладяване на сензорни еталони.
  - Формиране и развиване на наблюдателността.

- ✓ **Емоционален аспект:**
  - Стимулиране на позитивните преживявания породени от различни ситуации.
  - Развиване емоционалната отзивчивост у детето.
  - Обогатяване на отношенията между дете – родител в опити за диалогично емоционално общуване.
  - Развиване на толерантност /способност за разбиране и приемане на гледната точка на събеседника/.

- ✓ **Мотивационен аспект:**
  - Осмисляне на необходимостта от четенето и начините на постигане.
  - Формиране на нравствени качества, от които зависи упражняването на четенето – отговорност, дисциплинираност, умение за работа с книгата, внимание, съсредоточеност и др.

- ✓ **Действено – практически аспект:**
  - Изграждане на практически стереотипи за правилно и самостоятелно поведение в игрови, учебни и реални ситуации.
  - Изграждане на практически стереотипи за изход от неприемливо положение в създадени игрови, учебни и реални ситуации – реална преценка на ситуацията.
  - Създаване на реални условия за упражняване от детето на овладените норми за правилно поведение в библиотеката и работа с книгата.

✓ **Актуалност на проблема:**

Четенето и писането засягат всекидневния ни живот, за да са успешни през живота на човека тези умения, той трябва да ги овладее. Това се отнася както до Интернет, така и до книгите.

В дома се поставят основите на навиците за четене на децата. Интересът към четенето трябва да бъде даден от родителите. Тъй като все по – малко родителите четат на децата си, децата се нуждаят от повече подкрепа отвън.

Детските градини, училищата и библиотеките се опитват да запълнят тази празнина.

Необходимо е при децата четенето да се свърже с положителен опит. Ако този опит не се създава от родителите – например /четене в уютна обстановка/, детето трябва да се запознае с положителната страна на четенето, а това може да бъде посещението в библиотеката.

Особено за децата, които не са запознати с медията на книгата, успешното използване на библиотеката е важно. Тя трябва да се използва и от деца, които не говорят и не могат да четат добре. В библиотеката децата ще се чувстват в безопасност, ще се запознаят със структурата, схемата и подредбата на библиотеката и рафтовете в нея. Те се нуждаят от напътствия, за да се отговори на техните нужди и да бъдат „съблазнени“ да четат.

Заниманията със закачливи елементи и движения за детската градина, отговарят на нуждите на малките деца. Те също ще се стимулират да работят самостоятелно и ще се насърчават да работят в екипи.

Деца от детската градина не могат да четат. Те живеят в една култура, която е силно повлияна от изречената дума.

Добра основа за запознаване на децата с езика са ритмичните игри, игрите с пръсти, стихчетата и приказките в стихотворна форма.

Дали връзката между език и движение е положителна и допринася за развитието на езиковото поведение на детето? Използването на библиотеката за „ограмотяване” на децата не е задължително.

Ръководството на децата трябва да е съобразено с техните възрастови особености.

Всичко това може да се постигне особено чрез „книжките с картинки”, които са част от всекидневния опит независимо дали детето е в семейството или в детската градина. В тях са отразени противоречивите изживявания на децата. Те се научават да се справят с картинките, а историята да бъде разказана. Взаимодействието на детето с книгата го кара:

- да докосва книжката;
- да я разглежда;
- да свикне с книгата;
- да преживява вълшебството на приказките;
- да развива въображението си и обогатява речника си;
- да открива света на книгите и стане любознателен читател;
- да формира трайни навици за четене чрез игри и забавления.

Проектният метод е актуален, ефективен и може да се представи като способ за организация на педагогическия процес, основаващ се на взаимодействието между педагога и децата, способ на взаимодействие с оръжаващата ги среда, поэтапна практическа дейност за постигане на поставената цел. Той дава на детето възможност да експериментира, да синтезира получените знания; да развива творческите си способности и комуникативните навици, които му позволяват успешно да се адаптира към изменящите се ситуации в училищното обучение. При проектната дейност децата се научават:

1. Да разрешават проблеми;
2. Да задават въпроси;
3. Да изказват предположения;
4. Да наблюдават;
5. Да правят експерименти;
6. Да правят изводи и умозаключения;
7. Да защитават своите идеи.

Очаквани резултати:

- Детето проявява интерес към книжките.
- Детето визуално се ориентира в страниците на книгата.
- Изучава и спазва правилата при общуване с книгата.
- Формира основни норми на поведение при общуване както с възрастни /близки и непознати/, така и с деца от близката общност.
- Формира норми на поведение и прояви на сътрудничество в детската общност и при общуване с педагога, с непознат възрастен в процеса на взаимодействие.
- Слуша с разбиране и възприема от начало до край литературно произведение /приказка, римушки, залъгалки, стихчета, игри с пръсти/.
- Тренира фините движения на пръстите на ръката /рисува, оцветява, моделира/.

Форми за реализиране на проекта: Ситуации – основни и допълнителни форми; Разходки - екскурзии до библиотеката и други институции, които взаимодействат с детския отдел; Игри – ТИ, ДИ, ПИ, МПИ, СРИ, КИ; упражнения, празници, развлечения;

- **Методи:** нагледни, словесни, предметно-оперативни, практико-изпробващи, игрово-преобразуващи, информационно-познавателни.
- **Средства:** средата и базата на библиотеката и детския отдел, художествена литература, сюжетни картини, книжки, презентации, мултимедия, карнавални костюми и др.
- Рубрики: по преценка на учителите.

Технологията за провеждане на заниманията ще бъде стандартна:

- **Уводна част:** игра с пръсти – винаги една и съща;
- **Основна част:** дейност с книжките; практическа дейност;
- **Заклучителна част:** винаги завършване с една и съща песен.

Тематични блокове /модули/ на проекта за реализиране на проектната дейност по възраст:

- 3 – 4-годишните деца: модул: „**Приказното сандъче разказва**“;
- 3 – 4-годишните деца: модул: „**Да открием света, чрез мъдростта на приказните вълшебства**“;
- 4 – 5-годишните деца: модул: „**Приказният свят през очите на детето**“;
- 4 – 5-годишните деца: модул: „**Възпитанието на добродетели и емоционална интелигентност чрез приказките**“;
- 5 – 6-годишните деца: модул: „**Приказки от старите времена**“;
- 5 – 6-годишните деца: модул: „**Във вълшебният свят на приказките**“;
- 6 – 7-годишните деца: модул: „**Децата откриват света на писането и знаците**“;
- 6 – 7-годишните деца: модул: „**Любими детски приказки и герой**“.

За целта:

- **мобилността** ще се извършва от библиотеката;
- **наборът от книжки**, с които ще се осъществяват заниманията също ще се предоставят от библиотеката и ще бъдат на разположение на децата ежедневно, за да играят с тях;
- **медийно сандъче** за книгите – ще се осигури от учителите на групите;
- **сандъче** за куклите – за ТИ, куклен театър - от групите;
- **мемори карти**;
- **карти за игра на издателство „Клевърбук“**;
- **„Камишибай“** – японски картинен театър;
- **Театър** – детски за ТИ и куклен театър;
- **Кукли** – набор от комплекти за театър;
- **набор от игри с пръсти** за деца от предучилищна възраст – от учителките на групите;
- **диафилми с приказки** – прожекции;
- **презентации** – мултимедийни продукти;
- **песнички за най-малките** от фонотеката на библиотеката и „**музикалната кутия**“ на групата;
- **родителите** също ще бъдат поканени да вземат участие за обогатяване на библиотечния кът на групите и закупуване на книжки за децата;
- **„Букросинг зона“**;
- **Табла за рубриките**; „Мамо, прочети ми...“; коя книжка децата са прочели заедно със своите родители; информационни материали в помощ на родителите и четенето/;
- **Читателски и Медиен метър** – в помощ на родителите;

- **Папка за всяко дете**- читателски дневник /молбата на книгата, дървен книгоразделител, в дневника - наръчник за родителя за насърчаване на четенето/;

- **Костюми на приказни герои;**

- **Талисман на проекта.**

Знаете ли, че... Един парадоксален факт занимава специалистите от известно време насам. В ерата на свръх информираното общество децата проговарят значително по-късно в сравнение с поколенията отпреди 20 години. Речевият старт в живота напоследък трайно изостава с около година от приетата за норма 1,5-годишна възраст. При момчетата дори първите по-сериозни заявки за елементарен разговор се появяват около тригодишна възраст. А виновните за детското мълчание са същият онзи информационен поток, за който вече стана дума, неблагоприятните екологични условия и често пренебрегваните от бъдещите майки прости правила за здравословен живот.

Нито един въпрос за детското развитие не безпокои толкова силно родителите, както речта. Тревогата, че малкото човече не говори или използва значително по-малко думи в сравнение с връстниците си, може да се чуе от родители на деца на различни възрасти. Най-често семейството недоумява как така то разбира всичко, което му говорят възрастните (на 2 години с готовност изпълнява молбата „Донеси мечето”, на 3 години – „Сложи куклата да седне на столчето”), активно ползва други способности за общуване – мимики, жестове, а свързаната реч закъснява. Специалистите наричат това „темпово задържане на речта”. Щом веднъж проговорят, такива деца много бързо догонват връстниците си. Обикновено речевият взрив при тях настъпва през лятото, при смяна на обстановката – почивка на море или на село, при баба, когато детският организъм активно укрепва, а самото дете получава много нови впечатления. Но нередко се случва и забавянето на речта да се дължи на нарушения, които излизат на бял свят, чак когато малкото същество започне да прави първите опити за произнасяне на думи и фрази.

Децата на възраст от 1 до 6 г., които растат с книжки, приказки и истории, по-лесно се научават да четат и изпитват голямо удоволствие от четенето? Изследвания в цял свят показват, че ранното общуване с книгите и системното четене на глас за най-малките успешно ги подготвя за доброто им представяне в училище. Възрастта до шестата година е особено плодотворен период за развитие на говора, на литературния език и на познавателните умения.

Целенасочената работа на родители, учители и библиотекари с децата от най-ранна възраст за създаването и развиването на навици за четене, на любов към книгата, на любознателност и жажда за нови знания дава своите безценни плодове в изграждането на общество от знаещи и можещи хора.